

HILTON

Virpi Suutari

Suomi, 2013, 72 min, K12

Millaista on syrjäytyneiden tai syrjäytymisvaarassa olevien nuorten elämä 2010-luvun Suomessa? Miten olisi mahdollista päästä kokemaan ja ymmärtämään sellaista todellisuutta, jota ei itse elä?

Virpi Suutarin ohjaama dokumenttielokuva **Hilton!** vie katsojan Helsingin Herttoniemessä sijaitsevan nuorisosäätiön asuintaloon, jossa neljä nuorta aikuista yrittää rakentaa itselleen uutta elämää hyvin vaihtelevista lähtökohdista. Talo on saanut asukkailtaan ironisen lisänimen Hilton kuuluisan hotelliketjun mukaan.

Seuraamme **Jannen**, **Miran**, **Tonin** ja **Peten** elämää. Jokaisella on ollut rankkoja kokemuksia lapsuudessa, ja jokainen ponnistelee rakentaakseen itselleen paremman tulevaisuuden, vaikka ongelmia on edessä kasapäin. Ilman rahaa, koulutusta tai luottotietoja tulevaisuus näyttää toivottomalta. Viides päähenkilö on keski-ikäinen **Make**, jonka koti on eräänlainen kokoontumis- ja turvapaikka muille henkilöille. Syöpää sairastava Make on monelle ainoa pysyvyttä ja turvallisuutta edustava hahmo. Sivuhenkilöitä ovat muun muassa sukulaiset ja viranomaiset, jotka yrittävät tukea ja ohjailta päähenkilöitä kohti valoisampaa tulevaisuutta.

Suutari on seurannut nuorten elämää pitkän aikaa. Hän on kuvannut heitä erilaisissa tilanteissa, mutta myös päähenkilöillä on ollut videokamerat käytössään. Ääniraidalla kuullaan nuorten mietteitä ja kommentteja omasta elämästään. He ovat itse päättäneet, mitä elämästään haluavat paljastaa. Ohjaaja ei siis vyörytä valkokankaalle faktoja ja loputtomia haastatteluja, jotka paljastaisivat päähenkilöiden taustoja.

Dokumenttielokuvan katsoja joutuu jatkuvasti arvioimaan, mikä on totta, mikä ei. Vaikka dokumentti pohjautuu todellisuuteen, se on silti tekijöidensä valintojen tulos. Katsojan täytyy olla kriittinen, mutta

dokumentaarisesta elokuvasta vois silti nauttia samalla tavalla kuin fiktiostakin – hyppäämällä sisään tarinan ja henkilöiden maailmaan.

Joskus sanotaan, että dokumenttielokuva käsikirjoitetaan kolme kertaa: ensin suunnitteluvaiheessa, toisen kerran kuvausten aikana ja kolmannen kerran leikkausvaiheessa. Kuvausvaihe tuo aina mukanaan yllätyksiä riippumatta siitä, kuinka tarkasti elokuvaa on ennakolta suunniteltu. Ja kun materiaali on kasassa, leikkaaja pystyy vielä vaikuttamaan lopputulokseen korostamalla haluamiaan näkökulmia.

Äänikerronta ja musiikki ovat olennainen osa katsomiskokemusta. Erityisesti ne vaikuttavat yleisönn tunteisiin. Hiltonia katsoessa kannattaa välillä sulkea silmät hetkeksi ja kuunnella: miltä elokuva kuulostaa, miltä se tuntuu? Ääniraidalle on piilotettu kiinnostavia, tunteisiin vetoavia efektejä. Usein vain käy niin, että katsomistilanteessa silmä voittaa korvan. Toisin sanoen: äänikerronnan keinot menevät meiltä helposti ohi, näköhavainto jää usein helpommin mieleen. Elektronista hip hopia tekevä **Matti Pentikäinen** vastaa suurelta osin väkevystä ja kiinnostavasta musiikista.

Dokumenttielokuva tallentaa historiaa ja ajankuvaa. Sekä fiktiot että dokumentit kertovat tuleville sukupolville, millaista elämä Suomessa oli 2010-luvulla. Elokuva tallentaa fyysisen ympäristön (esimerkiksi muodin ja katukuvan) lisäksi myös ihmisten kieltä, käyttäytymistä ja asenteita. Hiltonia katsoessa herää väistämättä kysymys, miten meidän aikamme näyttäytyy vaikkapa viiden vuosikymmenen päästä.

Hiltonin ohjaaja Virpi Suutari on selvästi välittänyt ja ottanut vastuuta dokumenttinsa kohteista. Vaikka monet kohtaukset kauhistuttavat, elokuvasta huokuu silti välittäminen ja ymmärrys. Suutari on myös pitänyt yhteyttä päähenkilöihinsä ja kertonut julkisuudessa, mitä heille kuuluu. Esimerkiksi syksyllä 2015 viesti oli selvä: kaikilla nuorilla meni paremmin kuin dokumentin tekemisen aikaan.

Rujosta tunnelmastaan huolimatta elokuva jättää positiivisen olon: aina on toivoa.

Antti Pentikäinen

POHDITTAVAKSI

- Kuka päähenkilöistä – Janne, Mira, Toni, Pete vai Make – on mielestänne kiinnostavin? Pystyittekö samastumaan keneenkään heistä?
- Oliko jokin kohtauksista vaikea katsoa? Miksi? Entä oliko elokuvassa hauskoja kohtauksia?
- Dokumenttielokuvan tekijän täytyy miettiä tarkasti, mitä voi näyttää ja mitä ei. Hiltonin kaikki päähenkilöt olivat niin vanhoja, että he pystyivät itse päättämään osallistumisestaan hankkeeseen. Pohtikaa, oliko elokuva eettisesti perusteltu teos. Olisiko jotain pitänyt jättää näyttämättä? Mitä elokuvassa voi näyttää, ja missä menee raja?
- Voisiko Hilton! olla hyödyllinen esimerkiksi opettajille, viranomaisille tai poliitikoille? Millaista tietoa se voisi välittää?
- Keskustelkaa, mitä te olisitte valmiita paljastamaan itsestänne dokumenttielokuvassa.
- Miten äänet vaikuttavat katsomiskokemukseen? Millaista äänikerrontaa oli käytetty?
- Kiinnittekö huomiota Hilton!-elokuvan musiikkiin? Miten musiikki vaikuttaa tulkintaan?
- Tehkää audiovisuaalinen matka menneisyyteen. Etsikää Ylen Elävästä arkistosta (<http://yle.fi/aihe/elava-arkisto>) materiaalia eri vuosikymmeniltä. Materiaalia voi tutkia aiheen mukaan mutta myös aikakauden perusteella. Valitkaa ylläladasta ”Vuosikymmenet”, ja selatkaa klippejä ajassa taaksepäin. Millä vuosikymmenellä ihmisten vaatteet, puhe ja käytös alkavat tuntua vieraalta? Onko uutisten tyyli erilainen kuin nykyisin? Mitkä asiat tuntuvat vierailta?
- Mistä aiheesta haluaisitte nähdä suomalaisia dokumentteja? Mitkä aiheet olisivat tärkeitä omassa lähipiirissänne? Kirjatkaa aiheet ja keskustelkaa niistä yhdessä.